

MEMÒRIA DEL CURS 2004-2005

Any de fundació: 1977

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta: M. TERESA MATAS I BLANXART
Vicepresident: ANTONI GONZÁLEZ I MORENO-NAVARRRO
Secretària: ÀNGELS MAJÓ I RAIS
Tresorera: TURA CLARÀ I VALLÈS
Vocal honorari: JOSEP M. DOMINGO I ABADIA
Vocals: ROSA M. MARTÍN I ROS
ELENA MARTÍNEZ I GAY
AIDA MESTRES I DOMÈNECH
JOSEP M. PALAU I BADUPELL
M. DOLORS SOLÉ I GRAS
JOSEP M. XARRIÉ I ROVIRA

Delegat de l'IEC: JOAN-F. CABESTANY I FORT

Nombre de socis: 530

El dia 3 de juny de 2004 se celebrà l'Assemblea General Ordinària, en la qual es van aprovar la memòria d'activitats del curs 2003-2004 i la gestió administrativa de la Junta Directiva.

Hem de lamentar l'òbit, durant el curs 2004-2005, dels socis següents:

M. Josefa Martorell i Jordà

Agustín López i Sánchez

M. Montserrat Martí i Bas

I. *Sessió inaugural*

La sessió inaugural del curs 2004-2005, el vint-i-vuitè d'existència d'Amics de l'Art Romànic, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, tingué lloc al saló d'actes de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, dijous 21 d'octubre de 2004 i fou a càrrec del doctor Anscari Manuel Mundó, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i soci fundador i de mèrit d'Amics de l'Art Romànic, que tractà el tema *La contemplació de la bellesa en l'art*. Aquest discurs fou publicat i distribuït a tots els socis.

II. *Presentació de publicacions*

Dimecres 15 de desembre de 2004 es presentà a la sala d'actes de la Reial Acadèmia de Bones Lletres el setzè volum de la revista *Lambard. Estudis d'art medieval*. L'acte fou a càrrec del doctor Olivier Poisson, inspector general de monuments històrics de França. Aquest volum, a més dels articles «La paradigmàtica reconstrucció efectiva i simbòlica del nostre romànic. Una reflexió i alguns exemples», del senyor Antoni González i Moreno-Navarro, «L'anomenada banda del rei Martí de la custòdia de la catedral de Barcelona», de la senyora Rosa M. Martín i «Els fogatges, font per a l'estudi de la topografia econòmica i social de la Barcelona del segle XIV», del doctor Joan-F. Cabestany i Fort, també inclou el treball guanyador del Premi d'Amics de l'Art Romànic corresponent a l'any 2003: «Estudi dels Valeri Màxim L-35 i L-36 (AHC B)», de la senyora Gemma Escayola i Rifà.

En el decurs del mateix acte, el doctor Eduard Ripoll i Perelló, soci fundador i de mèrit d'Amics de l'Art Romànic i president de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, presentà el llibre *Les esglésies preromàniques i romàniques de la vall Ferrera i la coma de Burg*, obra de Joan-F. Cabestany i Fort, M. Teresa Matas i Blanxart, Aida Mestres i Domènech i Josep M. Palau i Baduell.

Aquest llibre es va trametre a tots els socis com a felicitació de Nadal i Any Nou.

III. *Celebració del XIX Cicle de Conferències*

Els dies 8, 11, 15, 17, 22, i 24 de novembre de 2004 es dugué a terme el XIX Cicle de Conferències, dedicat enguany a «Arqueologia i història». Els temes i conferencians foren els següents:

Manuel RIU I RIU: «Els inicis dels estudis d'arqueologia medieval a Catalunya».

Joan-F. CABESTANY I FORT: «Records i vivències d'una ciència auxiliar de la història a mitjan segle XX».

Marta SANCHO I PLANAS: «La metal·lúrgia del ferro a l'època medieval al Pallars».

Albert LÓPEZ I MULLOR: «L'excavació de tres castells a la Catalunya Central».

Joan-Albert ADELL I GISBERT i Joan Josep MENCHON I BES: «Fortificacions àrabs i cristianes a les comarques meridionals».

Josep GUITART I DURAN: «Excavacions a Iesso: una visió de resultats i alguns problemes historicoarqueològics».

Aquest Cicle de Conferències ha estat possible gràcies al suport de la Secretaria Científica de l'Institut d'Estudis Catalans i a la col·laboració del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

IV. *Sessions de treball: conferències*

Al llarg del curs, amb una mitjana d'entre cinquanta i seixanta assistents, es dugueren a terme set sessions de treball en les quals es pronunciaren conferències sobre diferents aspectes relacionats amb el món medieval. Les conferències foren les següents:

10 de gener de 2005	«Descobriments i intervencions a la pintura mural romànica i gòtica a les comarques de Girona: de Sant Tomàs de Fluvià a Sant Víctor de Dòrria (1982-2002)», a càrrec del senyor Pere Rovira i Pons, del Servei de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya.
7 de febrer de 2005	«Viure en un castell de la Marca», a càrrec de la senyora Teresa Vinyoles i de la senyora Elena Cantarell, professores de la Universitat de Barcelona.
7 de març de 2005	«La capa de Daroca», a càrrec de la senyora Rosa M. Martín i Ros, historiadora del tèxtil.
11 de març de 2005	«El romànic de la vall Ferrera de prop», a càrrec del senyor Jordi Mir i Parache, que tingué lloc a la sala d'actes del Centre Excursionista de Catalunya.

V. *Sessions de treball: taula rodona*

- 13 d'abril de 2005 «Mesures i models de les esglésies catalanes des del romànic al Romanticisme». Hi intervingueren Jordi Bonet, Josep M. Bracons, Joan-F. Cabestany, Josep Lluís Ginovar i Josep Lluís Ribes. Moderà l'acte, que tingué lloc a la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona, M. Teresa Matas.

VI. *Sessions de treball: jornades*

- 4 de maig de 2005 Jornada Científica d'Amics de l'Art Romànic a la Delegació de l'IEC a Lleida sobre el tema «Estudi dels fons artístics medievals del Museu Diocesà i Comarcal de Lleida». L'acte fou presidit pel delegat de l'IEC a Lleida, Ramon Sistac i Vicén. Presentà l'acte M. Teresa Matas, presidenta de l'Entitat. Hi intervingueren mossèn Tarragona, que féu una «Introducció al Museu de Lleida i la seva història»; Francesc Fité i Llevot, que parlà sobre «Els repertoris romànics»; Montserrat Macià, sobre «L'escultura gòtica»; Isidre Puig, sobre «La pintura gòtica», i Carmen Berlabé, sobre «La col·lecció de tapisos procedents de la Seu Vella de Lleida».

VII. *Sessions de treball de camp: visites*

També s'han dut a terme set sessions de treball de camp (visites):

- 29 de gener de 2005 Conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere de Terrassa, dirigida pel senyor Domènec Ferran i Gómez, director del Museu de Terrassa.
- 26 de febrer de 2005 Exposició «Obres mestres del romànic. Escultures de la Vall de Boí», dirigida pel senyor Jordi Camps i Sòria, conservador del Museu Nacional d'Art de Catalunya.

- 2 d'abril de 2005 Exposició «Abajo las murallas!», 150 anys de l'enderroc de les muralles de Barcelona, dirigida pel senyor Joan-F. Cabestany, membre de l'IEC.
- 30 d'abril de 2005 Estudi de «Les pintures murals gòtiques del palau Pallejà del carrer Lledó de Barcelona», conduït pel senyor Francesc Ruiz Quesada, conservador del Museu Nacional d'Art de Catalunya.
- 7 de maig de 2005 Visita al conjunt monumental d'Olèrdola, dirigida pel senyor Eduard Padró, de la Universitat de Barcelona.
- 4 de juny de 2005 Visita al conjunt monumental de Serrabona (Rosselló), conduïda pel senyor Olivier Poisson, inspector general de monuments històrics de França.
- 18 de juny de 2005 Exposició «El Crist romànic a les terres gironines», estudi d'aquesta temàtica feta pel senyor Antoni Noguera Massa, president dels Amics de Besalú i el seu comtat.

VIII. *Dotzena edició del Premi dels Amics de l'Art Romànic*

Premi instituït l'any 1993 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre art i cultura catalans del període medieval. Aquest curs es convocà per dotzena vegada i corresponia a una aportació sobre el període gòtic. Quedà desert.

IX. *Assistència a sessions científiques*

- Del 8 al 10 de juliol de 2004 La presidenta, doctora M. Teresa Matas, i el delegat de l'IEC, doctor Joan-F. Cabestany, en representació de l'Entitat i com a membres de l'Europe Romane, assistiren a les Journées Romanes celebrades a l'abadia de Sant Miquel de Cuixà, dedicades al tema «L'aristocratie, les arts et l'architecture à l'Europe Romane».

- 17 de juliol de 2004 El vicepresident, senyor Antoni González Moreno-Navarro, assistí a la inauguració de l'exposició «Monuments bergadans restaurats per la Diputació de Barcelona». L'acte se celebrà a Sant Llorenç prop Bagà (Guardiola de Berguedà) i fou organitzat pel Servei de Catalogació i Conservació de Monuments (SCCM) i el Servei del Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL) de la Diputació de Barcelona.
- 24 de juliol de 2004 La tesorera, senyora Tura Clarà i Vallès, assistí, en representació de la presidenta, a l'XI Trobada al Monestir de Santa Maria de Gualter.
- 14 de setembre de 2004 La vocal, senyora Rosa M. Martín i Ros, assistí, en representació de la presidenta, a la inauguració de l'exposició «Catalogne romane. Sculptures du Val de Boi», que tingué lloc al Musée Nationale du Moyen Âge-Thermes de Cluny.
- 17 i 18 de setembre de 2004 La tesorera, senyora Tura Clarà i Vallès, acompanyada de la vocal Rosa M. Martín i Ros, assistí a les Jornadas sobre San Martín de Frómista «¿Paradigma o historicismo?», celebrades al Salón de Actos Municipal de Frómista.
- 2 d'octubre de 2004 La vocal senyora Rosa M. Martín assistí, en representació de la presidenta, a la inauguració de l'exposició «Caps de Notre-Dame de París. L'esplendor de l'escultura gòtica europea», que tingué lloc al Museu Episcopal de Vic.
- 21 d'octubre de 2004 El delegat de l'IEC, doctor Joan-F. Cabestany, i la presidenta, doctora M. Teresa Matas, assistiren a la inauguració de l'exposició «Maquetes dels edificis restaurats pel Servei (1936-2004)», organitzada pel Servei de Catalogació i Conservació de Monuments (SCCM) i el Servei del Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL) de la Diputació de Barcelona.

- 16 de desembre de 2004 La vocal senyora Rosa Maria Martín, en representació de la presidenta, assistí a la «Festa de la cultura en motiu de la inauguració del Museu Nacional d'Art de Catalunya».
- 19 de gener de 2005 La tesorera, senyora Tura Clarà i Vallès, en representació de la presidenta, assistí a la inauguració de l'exposició «Obres mestres del romànic. Escultures de la vall de Boí», que tingué lloc al Museu Nacional d'Art de Catalunya.
- 2 d'abril de 2005 La tesorera, senyora Tura Clarà i Vallès, assistí, en representació de la presidenta, a la presentació del llibre *El patrimoni del Pla de l'Estany. Inventari històric i arquitectònic de la comarca*. L'acte tingué lloc a la sala d'actes del Consell Comarcal, a can Puig de la Bellacasa.
- 27 d'abril de 2005 El delegat de l'IEC, doctor Joan-F. Cabestany, i la vocal Rosa M. Martín, en representació de la presidenta, assistiren a l'homenatge al doctor Josep M. Font i Rius que tingué lloc al Palau del Parlament de Catalunya, presidit pel Molt Honorable Ernest Benach i Pasqual, president del Parlament de Catalunya.
- 2, 9, 16 i 23 de febrer; 2, 9, 16 i 30 de març; 6, 13, 20 i 27 d'abril, i 4, 11 i 18 de maig de 2005 La vocal de Junta senyora Elena Martínez, en representació de la presidenta, assistí a la Tribuna d'Arqueologia que organitzà la Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Direcció General del Patrimoni Cultural, Àrea de Coneixement i Recerca, que tingué lloc al Palau Marc.
- 3 de juny de 2005 La tesorera, senyora Tura Clarà, assistí, en representació de la presidenta, a la presentació del llibre *El Crist romànic a les terres de Girona*, d'Antoni Noguera i Massa, que tingué lloc al Centre Cultura «La Caixa» de Girona.
- 11 de juny de 2005 La presidenta, doctora M. Teresa Matas, i el delegat de l'IEC, doctor Joan-F. Cabestany, assistiren a la inauguració de l'exposició «El castell d'Olèrdola i l'Alt Penedès a l'edat mitjana», que tingué lloc al Museu d'Arqueologia de Catalunya d'Olèrdola.

18 de juny de 2005

La presidenta, doctora M. Teresa Matas, i el delegat de l'IEC, doctor Joan-F. Cabestany, assistiren a la conferència a càrrec de la senyora Carolina Batet que versà sobre «Olèrdola: història i tòpics», que tingué lloc al Centre Cívic La Gatzara de Sant Pere Molanta.

X. Publicacions

CABESTANY I FORT, Joan-F.; MATAS I BLANXART, M. Teresa; MESTRES I DOMÈNECH, Aida; PALAU I BADUPELL, Josep M. *Les esglésies preromàniques i romàniques de la vall Ferrera i la coma de Burg*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2004.

Lambard. Estudis d'art medieval [Barcelona], vol. XVI (2003-2004), 2004.

CABESTANY I FORT, Joan-F.; MATAS I BLANXART, M. Teresa; PALAU I BADUPELL, Josep M. *El romànic de la vall d'Àneu*. Barcelona. [En premsa]

Lambard. Estudis d'art medieval [Barcelona], vol. XVII (2004-2005). [En premsa]

Hom ha continuat la publicació de la *Circular* (núm. 234 a 236), que té com a finalitat servir de mitjà de comunicació amb els associats.

En destaquem el següent article: CABESTANY I FORT, Joan-F. «El castell carolingi i romànic altmedieval». *Circular* [Barcelona], núm. 234 (2004), p. 203.

XI. Difusió

La Jornada organitzada per Amics de l'Art Romànic a la Delegació de Lleida tingué un ampli ressò a la premsa lleidatana. Aparegué recollit en el diari *Segre* de dijous dia 5 de maig de 2005, a la pàgina 52, i en el diari *La Matina*, a la pàgina 3.